

OBRAZLOŽENJE
Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o socijalnoj skrbi

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Člankom 289. stavkom 7. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23, u daljnjem tekstu: ZSS) propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno ZSS-om, na način propisan njihovim općim aktom, ako u svom proračunu imaju za to osigurana sredstva.

Gradska skupština Grada Zagreba, sukladno članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21-pročišćeni tekst i 16/22), donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI I SVRHA KOJA SE ŽELI POSTIĆI UREĐIVANJEM ODNOSA NA PREDLOŽENI NAČIN

Odlukom o socijalnoj skrbi (Službeni glasnik Grada Zagreba 22/22, 29/22, 8/23, 30/23, 39/23 – pročišćeni tekst i 17/24; u daljnjem tekstu: Odluka) utvrđene su novčane naknade i socijalne usluge koje osigurava Grad Zagreb, a kojima se nastoji prevenirati socijalne rizike i neposredno pomoći našim sugrađanima u potrebi. Prava propisana Odlukom Grad Zagreb osigurava kao nadstandard državnog standarda u sustavu socijalne skrbi (definiranog ZSS-om), sukladno svojim fiskalnim kapacitetima te ciljem, svrhom i načelima socijalne skrbi.

Temeljem prava na osobnu invalidninu i prava na doplatka za pomoć i njegu koje su ostvarile sukladno ZSS-u, osobe s invaliditetom mogu ostvariti dodatnu novčanu naknadu u Gradu Zagrebu sukladno Odluci - novčanu naknadu korisnicima doplatka za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine, koju koristi 18.239 korisnika.

Zakonom o inkluzivnom dodatku (Narodne novine 156/23, u daljnjem tekstu: ZID), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2024. godine, objedinjena su četiri prava koja su osobe s invaliditetom ostvarivale temeljem utvrđenog invaliditeta, uključujući prava utvrđena ZSS-om (pravo na osobnu invalidninu i pravo na doplatka za pomoć i njegu), kako bi se što preciznije adresirale različite specifične potrebe u okviru određenog stupnja i vrste oštećenja osoba s invaliditetom. Stupanjem na snagu ZID-a, prestale su važiti odredbe ZSS-a o pravu na osobnu invalidninu i pravu na doplatka za pomoć i njegu, no Grad Zagreb korisnicima tih prava i dalje isplaćuje novčanu naknadu koju su ostvarili sukladno Odluci (kao i novim korisnicima koji još uvijek od nadležnog tijela dobivaju rješenja o priznavanju prava na osobnu invalidninu i prava na doplatka za pomoć i njegu).

ZID predviđa provođenje postupka radi utvrđivanja ispunjavaju li korisnici prava na osobu invalidninu i prava na doplatka za pomoć i njegu, uvjete za priznavanje prava na inkluzivni dodatak do 31. prosinca 2024. godine. Međutim, s obzirom da ZID ne propisuje prihodovni cenzus kao uvjet za ostvarivanje prava na inkluzivni dodatak, u procjenama učinka implementacije novog prava (inkluzivnog dodatka), izostali su konkretni podaci predlagatelja ZID-a o percipiranom broju korisnika prava na inkluzivni dodatak prema razini potpore prema kojoj se utvrđuje iznos inkluzivnog dodatka (ZID propisuje ukupno pet razina potpore).

Tek tijekom prvog kvartala 2024., priznavanjem prava na inkluzivni dodatak rješenjem nadležnog tijela, kreiraju se inicijalni podaci o korisnicima prava i razinama potpore, čime se ispunjavaju pretpostavke za konkretniji pristup u definiranju okvira novčane naknade koju će Grad Zagreb moći osigurati korisnicima inkluzivnog dodatka na području Grada Zagreba.

S obzirom da su osobe s invaliditetom jedna od najosjetljivijih korisničkih skupina, Grad Zagreb ovim izmjenama i dopunama Odluke zadržava postojeće korisnike, uključuje korisnike inkluzivnog dodatka, te omogućuje isplatu naknade onim korisnicima koji su nakon izdanog rješenja o inkluzivnom dodatku prestali dobivati naknadu od Grada, za mjesece koji im nisu isplaćeni. Izmjenama i dopunama Odluke propisuje se novo pravo na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka. S obzirom na okolnost da ZID, kroz definiranje razina potpore posebno prepoznaje i adresira osobe s invaliditetom do navršene 18. godine života, ovim izmjenama i dopunama Odluke propisuje se da se djeci do navršene 18. godine života, odnosno do završetka redovnog školovanja, a najduže do

navršene 26. godine života, priznaje pravo na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka u većem iznosu koju za svaku godinu utvrđuje gradonačelnik Grada Zagreba. Također, propisuje se i mirovanje novčane naknade korisnicima inkluzivnog dodatka kojima pravo na inkluzivni dodatak miruje na temelju rješenja nadležnog tijela. Nadalje, propisuje se i ostvarivanje prava na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka kojima je rješenjem nadležnog tijela o priznavanju prava na inkluzivni dodatak prestalo pravo na doplatu za pomoć i njegu ili pravo na osobnu invalidninu i kojima je do stupanja na snagu izmjena i dopuna Odluke, zbog prestanka prava na doplatu za pomoć i njegu ili prava na osobnu invalidninu rješenjem nadležnog gradskog upravnog tijela prestalo pravo na novčanu naknadu korisnicima doplatu za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine, od prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon mjeseca u kojem im je prestalo pravo na novčanu naknadu korisnicima doplatu za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine. Za te korisnike propisuje se i mogućnost isplate novčanog iznosa povodom blagdana Uskrsa (uskrsnica) za 2024. godinu.

Procjenjuje se da bi ovim izmjenama Odluke o socijalnoj skrbi u sustav gradskih potpora moglo ući oko 10.000 novih korisnika, odnosno da će se broj korisnika ove novčane naknade povećati za oko 55%. Stoga je nužno ove izmjene Odluke o socijalnoj skrbi vezati uz rebalans proračuna za 2024. godinu, a njena primjena počinje s 1. kolovoza 2024.

Odluka o izmjenama i dopunama Odluke stavljena je u proceduru po hitnom postupku radi nadogradnje aplikativnog sustava putem kojeg se administriju sve novčane naknade propisane Odlukom o socijalnoj skrbi, a kako bi se omogućilo korisnicima inkluzivnog dodatka da već od 01. kolovoza 2024. godine mogu početi ostvarivati novo pravo.

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provođenje ove Odluke sredstva će se osigurati izmjenama i dopunama Proračuna Grada Zagreba za 2024. i projekcijama za 2025. i 2026. godinu.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. dopunjuje se članak 4. Odluke propisivanjem prava na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka.

Člankom 2. dopunjuje se utvrđivanje visine novčanih naknada i socijalnih usluga iz Odluke, sa načinom utvrđivanja i visine novčane naknade korisnicima inkluzivnog dodatka.

Člankom 3. propisuje se da se djeci do navršene 18. godine života, odnosno do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života, priznaje pravo na novčanu naknadu korisnicima doplatu za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine u visinu koju za svaku godinu utvrđuje gradonačelnik Grada Zagreba.

Člankom 4. propisuje se pravo na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka. Također se propisuje da se djeci do navršene 18. godine života, odnosno do završetka redovnog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života, priznaje pravo na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka u većem iznosu koju za svaku godinu utvrđuje gradonačelnik Grada Zagreba. Određuje se i mirovanje novčane naknade korisnicima inkluzivnog dodatka kojima pravo na inkluzivni dodatak miruje na temelju rješenja nadležnog tijela.

Člankom 5. određeno je da se u članku 35. stavku 1. podtočka d) mijenja i glasi:

„d) pratitelj slijepe osobe iz podtočke c) ovog stavka, za vrijeme pružanja usluge pratnje;“.

Člankom 6. propisuje se nadležnost gradskog upravnog tijela nadležnog za poslove socijalne zaštite, za utvrđivanje korisnika prava na besplatnu mjesečnu pokaznu kartu ZET-a nezaposlenim osobama.

Člankom 7. propisuje se ostvarivanje prava na novčanu naknadu korisnicima inkluzivnog dodatka kojima je rješenjem nadležnog tijela o priznavanju prava na inkluzivni dodatak prestalo pravo na doplatu za pomoć i njegu ili pravo na osobnu invalidninu i kojima je do stupanja na snagu izmjena i dopuna Odluke, zbog prestanka prava na doplatu za pomoć i njegu ili prava na osobnu invalidninu rješenjem nadležnog gradskog upravnog tijela prestalo pravo na novčanu naknadu korisnicima doplatu za pomoć i njegu i korisnicima osobne invalidnine. Također, za te korisnike propisuje se i mogućnost isplate novčanog iznosa povodom blagdana Uskrsa (uskrsnica) za 2024.

Člankom 8. određeno je da će ova odluka biti objavljena u Službenom glasniku Grada Zagreba, a stupa na snagu 1. kolovoza 2024.